

Indsatsplan for bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo i Ballerup Kommune 2017-2027

Forord

Kæmpe-bjørneklo er den mest kendte af de invasive plantearter, hvilket desværre er et udtryk for, at den er vidt udbredt over hele landet. Kæmpe-bjørneklo (*Heracleum mantegazzianum*) tilhører den gruppe af planter, der betegnes som invasive. Denne type af planter udgør en alvorlig trussel mod den biologiske mangfoldighed, fordi de med deres meget voldsomme vækst kvæler og fortrænger den naturlige vegetation. Dette medfører en både ensartet og artsfattig natur. Dette tab af biologisk mangfoldighed vil Ballerup Kommune gerne stoppe jf. Grøn Plan for Ballerup Kommune, 2009. Yderligere forringer de invasive arter de rekreative og landskabelige værdier. Endelig er kæmpe-bjørneklo uønsket, da den indeholder en giftig plantesaft, som kan forårsage alvorlige forbrændinger.

I Ballerup Kommune findes kæmpe-bjørneklo spredt i hele kommunen, men kommunens indsats på kommunale arealer gennem de senere år har betydet, at planten er i tilbagegang og endda helt udryddet på flere arealer.

Ballerup Kommune anvender ikke pesticider på de kommunale arealer, jf. Kommuneplan 2013-2025 og Grøn Plan 2009. Dette betyder, at der udelukkende benyttes pesticidfri metoder til bekæmpelsen af kæmpe-bjørneklo på kommunens arealer. Derudover koordinerer Ballerup Kommune bekæmpelsen med nabokommunerne og de sidste par år har der eksisteret en ERFA-gruppe bestående af Ballerup Kommune, Egedal Kommune, Furesø Kommune og Allerød Kommune, som deler erfaringer og koordinerer bekæmpelsen.

Den kommunale indsats er blevet godt suppleret af lokale borgergrupper, såkaldte bjørnebander, som frivilligt hjælper med at bekæmpe bjørneklo. Der har i en årrække været aktive bjørnebander i Måløv Naturpark, Skovlunde Naturpark, Sømosparken, Østerhøj Naturpark og Egebjerg Naturpark samt flere engagerede enkeltborgere, som har foretaget en aktiv bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo.

For at styrke den nuværende indsats, har Ballerup Kommune valgt at udarbejde en indsatsplan for bekæmpelsen af kæmpe-bjørneklo i Ballerup Kommune 2017-2027. Indsatsplanen er en videreførelse af indsatsplanen fra 2010-2016.

Planen definerer mål for bekæmpelsen, refererer lovgrundlaget for bekæmpelsen, bestemmer indsatsområdet og hvordan planen skal administreres i forhold til bekæmpelse på private arealer. Ligeledes indeholder indsatsplanen en vejledning til borger og grundejer om plantens økologi, bekæmpelsestidspunkter og -metoder.

Med indsatsplanen som grundlag for en målrettet og konsekvent bekæmpelse er det målet at hindre spredningen af planten fra samt, at planten stort set ikke forefindes i kommunen efter 2027.

Indholdsfortegnelse

1. Lovgrundlag.....	4
2. Bekæmpelsespligt	4
3. Målsætning	4
4. Indsatsområde, ikrafttrædelse og varighed.....	4
5. Tidsfrister for bekæmpelse	5
6. Bekæmpelsesstrategi i samarbejde med grundejere og borgere	5
7. Bekæmpelsesmetoder	5
8. Tilsyn, påbud, bøde og straf.....	6
9. Klage.....	6
10. Bemyndigelse	6
11. Ikrafttrædelse.....	6
Bilag 1: Vejledning til grundejere	7

1. Lovgrundlag

I Lov om drift af landbrugsjorder, lov nr. 434 af 9. juni 2004 med senere ændringer, har Ministeren for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri hjemmel til at træffe bestemmelser om, hvilke plantearter der skal anses for uønskede, fordi de kan skade afgrøderne, naturen eller landskabet. Endvidere kan Ministeren fastsætte regler for forebyggelse af udbredelse og bekæmpelse af uønskede plantearter.

Kæmpe-bjørneklo er den hidtil eneste invasive plante, hvor denne lovgivning er benyttet. I Plantedirektoratets bekendtgørelse om bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo, bekendtgørelse nr. 871 af 27. juni 2016, gives kommunalbestyrelsen hjemmel til at pålægge ejere af arealer, hvor der findes kæmpe-bjørneklo at bekæmpe planten i henhold til en endelig og vedtaget indsatsplan.

2. Bekæmpelsespligt

Alle grundejere har pligt til, at bekæmpe kæmpe-bjørneklo på egen matrikel.

For de kommunalt ejede arealer skal de ansvarlige for arealet sørge for bekæmpelsen af planten i overensstemmelse med indsatsplanen.

Bekæmpelsen af kæmpe-bjørneklo skal medføre, at den enkelte plante og dennes frøskud indenfor det pågældende areal dør. Arealer med en massiv bestand af kæmpe-bjørneklo kræver en flerårig bekæmpelse. Endvidere skal bekæmpelsen udføres på en sådan måde, at der på intet tidspunkt i indsatsperioden sker en yderligere spredning af planten. Dvs. at planten må ikke sætte frø.

3. Målsætning

Indsatsplanens målsætning ligger i forlængelse af den store indsats bjørnebander, private og kommunen gjorde i den forrige indsatsplan (2010-16), hvor store bestande blev reduceret, og antallet af planter samlet set blev væsentlig mindre, på trods af, at mange nye bestande dukkede op.

Målsætningen i denne indsatsplan er at stoppe spredningen af kæmpe-bjørneklo fra 2017, samt at sikre planten stort set ikke forefindes i kommunen efter 2027. Dette betyder, at efter 2027 forekommer kæmpe-bjørneklo kun spredt og i så små bestande, at den ikke udgør en trussel for hjemmehørende plante- og dyrearter.

Når begge disse mål er nået, vil det derefter kun være nødvendigt med en begrænset indsats hvert år for at forhindre en genvækst af planten.

4. Indsatsområde, ikrafttrædelse og varighed

Hele Ballerup Kommunes geografiske område er indsatsområde.

Indsatsplanen træder i kraft den 1. april 2017 og er gældende indtil 31. december 2027. Herefter vil planen blive revideret.

5. Tidsfrister for bekæmpelse

For at sikre en effektiv bekæmpelse har Ballerup Kommune opstillet følgende årlige tidsfrister for bekæmpelse:

1. Første bekæmpelse af planten skal være foretaget inden d. 1. maj
2. Genvækst af planten skal bekæmpes senest d. 1. juli
3. Efter 1. juli må der ikke forekomme planter, der kan sætte spiredygtige frø

Vækstsæsonens begyndelse varierer selvfølgelig fra år til år, men inden 15. april kan man påregne, at planterne er begyndt at vokse og derfor kan bekæmpes første gang. I "Vejledningen til grundejerne", bilag 1, er angivet tidspunkter for bekæmpelse alt efter hvilken bekæmpelsesform, der benyttes.

Efter hver bekæmpelse bør det bekæmpede areal tilses hver 3. – 4. uge for at tage stilling til det rigtige tidspunkt for næste bekæmpelse.

Det kan være nødvendigt at tilse bekæmpede forekomster efter 1. august, da bekæmpede planter også sent på sommeren kan danne blomsterstande, der skal fjernes inden frøsætning.

6. Bekæmpelsesstrategi i samarbejde med grundejere og borgere

Kommunen har i en årrække bekæmpet kæmpe-bjørneklo på kommunale arealer og har således stor erfaring med bekæmpelsen. Det er kommunens hensigt at stille denne erfaring til grundejernes rådighed i form af rådgivning om bekæmpelsen. For råd og vejledning se bilag 1 "Vejledning til grundejere" eller kontakt os på borger@balk.dk eller pr. telefon nr. 44772000.

Ballerup Kommune prioriterer, at private grundejere igangsætter bekæmpelse ad frivillighedens vej og ønsker derfor som udgangspunkt en dialog med grundejerne om bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo på privat ejendom, frem for politianmeldelse.

7. Bekæmpelsesmetoder

Kæmpe-bjørneklo kan i modsætning til næsten alle andre invasive arter ikke formere sig vegetativt og den kan derfor udryddes ved at forhindre dens frøsætning. Da planten er flerårig kan det kræve en mangeårig indsats at udrydde den.

I Ballerup Kommune anvendes følgende bekæmpelsesmetoder:

- Rodstikning: Kan gennemføres med en almindelig spade. Planten dør, hvis roden skæres over under vækstpunktet, hvorfra dens blade udgår.
- Skærmpapning: Kan gennemføres med en skarp le, teleskopstangsaks eller machete. Dette er en effektiv metode til at forhindre frøsætning.
- Græsning: Planten dør ikke af græsning, men bremser dens vækst og udpiner planten ved kontinuerlig græsning. Denne metode er effektiv i store bestande.

- Afdækning: Meget effektiv metode der kan udrydde selv store bestande på få år.
- Jordbehandling: Fræsning, pløjning og harvning er meget effektivt på arealer, der henlægger åbne, og hvor en kultivering ikke er i strid med miljølovgivning.

For yderligere information vedrørende bekæmpelsesmetoder henvises til bilag 1 *”Vejledning til grundejere”*.

8. Tilsyn, påbud, bøde og straf

Ballerup Kommune kan kontrollere indsatsen på alle arealer, der er omfattet af indsatsplanen. Kommunen har derfor til enhver tid og med behørig legitimation, adgang til arealer, der er omfattet af indsatsplanen.

Konstaterer Ballerup Kommune, at bekæmpelsen af kæmpe-bjørneklo ikke foretages i henhold til bestemmelserne i denne indsatsplan, kan kommunen meddele den pågældende grundejer påbud om at foretage bekæmpelsen. Påbuddet varsles ikke, idet indsatsplanens tidsfrister anses for indirekte varsel om påbud.

Hvis et påbud ikke efterleves efter 14 dage kan Ballerup Kommune vælge at foretage politianmeldelse med indstilling om, at den manglende efterlevelse af påbuddet skal straffes med et bødeforlæg. Hvis der foretages politianmeldelse, orienteres grundejeren om, at sagen er overdraget til politiet. Domstolene tager stilling til fastsættelse af bødens størrelse.

9. Klage

Som grundejer er der mulighed for, at klage til NaturErhvervstyrelsen over et påbud inden 4 uger efter et sådant er udstedt. Klagen fremsendes til Ballerup Kommune, som videresender denne til NaturErhvervstyrelsen.

10. Bemyndigelse

Kommunalbestyrelsen har bemyndiget Center for By, Erhverv og Miljø til at træffe afgørelser efter denne indsatsplan.

11. Ikrafttrædelse

Indsatsplanen træder i kraft d. 1. april 2017.

Vedtaget af Kommunalbestyrelsen den XX 2017.

Bilag 1: Vejledning til grundejere